

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2379/2021
15.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Новак Станић, адвокат из ..., против туженог „Југословенског речног бродарства“ АД Београд, чији је пуномоћник Татјана Буља, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 575/19 од 01.04.2021. године, у седници већа одржаној дана 15.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 575/19 од 01.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 575/19 од 01.04.2021. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 293/18 од 06.12.2018. године којом је одбијен тужбени захтев тужиоца да се поништи решење туженог деловодни број ... од ...2016. године и обавезе тужени да тужиоца врати на рад и тужилац обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 193.500,00 динара. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију без навођења законом прописаних разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/2011 ... 18/2020) и оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Разлог за ревизију могу бити повреде предвиђене у члану 407. став 1. ЗПП. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није предвиђена као разлог због којег се ревизија може изјавити. Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, и поступајући у складу са одредбама члана 396. став 1. и 2. ЗПП оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, у датом образложењу побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог на основу уговора о раду од ...2002. године и обављао послове ... у Служби ..., Сектор општих послова. Тужилац је дана 17.10.2015. године, у 3,23 часова ушао у стругарску халу и не укључујући светло, са упаљеном батеријском лампом пришао иза струга и са бетонске греде поред струга узео метални предмет од месинга – бронзе и изнео га из хале, притом је крећући се уназад леђима окренутим камери изашао из њеног видокруга, а дана 05.11.2015. године ушао у халу – механичарску радионицу са батеријском лампом у руци, коју је у два наврата уперио ка камери видео надзора, пришао једном делу строја и узео предмет ваљкастог облика промера 10 цм пречника и висине око 20 цм, који је представљао остатак материјала од обојеног метала месинг – бронзе и који је коришћен за израду заптивних прстена, однео га у портирницу и ставио иза фрижидера о чему није обавестио никог од надређених, нити је то уписано у књигу дневних догађаја, која се води у портирници.

Анексом број 4 уговора о раду од 25.09.2013. године прецизиран је опис послова на радном месту ..., између осталог и спречавање изношења имовине – инвентара друштва без одговарајуће пропратне документације, вођење сменске књиге дневних догађаја на радном месту и обављање других послова по налогу командира обезбеђења и руководиоца служби којима је одговоран за свој рад, а чланом 5. су одређени оправдани разлози за отказ уговора о раду, између осталог, уколико запослени учини кривично дело на раду или у вези са радом, уколико својом кривицом учини повреду радне обавезе, међу којима је као разлог наведена и крађа и неовлашћено отуђење имовине друштва, као и неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно извршавање радних обавеза утврђених уговором о раду, као и у случајевима непоштовања радне дисциплине.

Колективним уговором туженог број КИД-06/2015 од 12.01.2015. године, чланом 137. став 1. тачка 1. прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе која се између осталог састоји у крађи или неовлашћеном отуђењу имовине или друштва, док је тачком 33. истог става одређено да послодавац може запосленом да откаже уговор у случају неизвршења или несавесног, неблаговременог и немарног извршавања радних обавеза. Чланом 138. став 1. тачка 5. истог предвиђено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду уколико не поштује радну дисциплину и то ако његово понашање представља радњу извршења кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом, независно од тога да ли је против запосленог покренут кривични поступак за кривично дело.

Решењем туженог од ...2016. године, тужиоцу је отказан уговор о раду са пратећим анексима због повреде радне обавезе из члана 137. став 1. Колективног уговора у вези са чланом 179. став 2. Закона о раду, повреде радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 5. Закона о раду и из члана 138. став 1. тачка 5. КУ туженог од 12.01.2015. године, у вези са чланом 179. став 3. тачка 8. Закона о раду. У образложењу оспореног решења је наведено да је запослени повредио радну обавезу и радну дисциплину, јер је ...2015. године у 03,23 часа из стругарско-машинске хале „Бродоремонта“ у Панчеву узео материјал од обојеног метала, месинг – бронза, на начин што је иза струга провукао руке и узео спорни материјал који се налазио на бетонској греди поред струга, а дана ...2015. године у 20,02 часова из механичарске хале узео материјал од обојеног метала „бронза“, тако што је са батеријском лампом

ушао у халу, сагнуо се иза боб – кета и узео тај материјал изнео га из хале, којим радњама је учинио повреде радне обавезе и радне дисциплине предвиђене КУ које се односе на крађу и неовлашћено отуђење имовине друштва, тако што је својим радњама одузео покретне ствари које су власништво послодавца у намери да њиховим присвајањем себи или другом прибави противправну имовинску корист. Приликом оцене повреде радне обавезе и радне дисциплине, послодавац је као отежавајућу околност ценио опис послова тужиоца запосленог на радном месту ... обављао, и то обавезу тужиоца да брине о имовини друштва и спречава њено изношење, као и да открива и спречава вршење кривичних дела. Тужиоцу је дана 16.11.2015. године достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду са детаљним образложењем повреде радних обавеза и радне дисциплине, на које се тужилац у остављеном року изјаснио писменим од 24.11.2015. године негирајући повреде које су му оспореним решењем стављене на терет. Решењем Основног јавног тужилаштва у Панчеву, против овде тужиоца је одбачена кривична пријава због једног продуженог дела крађе, а тужилац је туженом накнадио штету насталу извршењем кривичног дела, која обавеза му је наложена наредбом ОЈТ Панчево.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, налазећи да је побијано решење о отказу уговора о раду законито, јер је тужилац својим понашањем учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине које су му стављене на терет у смислу одредбе члана 179. Закона о раду и члана 137. став 1. и 138 став 1. тачка 5. Колективног уговора, у поступку отказа уговора о раду, законито спроведеном сходно члану 180. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је побијаном пресудом примењено материјално право код оцене да је оспорено решење о отказу уговора о раду законито и да је тужилац учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине које су му побијаним решењем стављене на терет, те уговор о раду отказан у законито спроведеном поступку.

Одредбом члана 179. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 75/14) прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе, и то ако несавесно или немарно извршава радне обавезе (тачка 1.) и ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења (тачка 2.) и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 8.).

Одредбом члана 180. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. ст. 2. и 3. овог закона, запосленог писаним путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање осам дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења, а ставом 2. истог члана да у упозорењу из става 1. овог члана послодавац је дужан да наведе основ за давање отказа, чињенице и доказе који указују на то да су се стекли услови за отказ и рок за давање одговора на упозорење.

Из садржине наведених одредби Закона, уговора о раду са пратећим анексима и Колективног уговора туженог, произлази да је кривица основ одговорности запосленог за повреду радне обавезе, односно да запослени одговара за повреду радне обавезе када се утврди његова кривица за учињену повреду радне обавезе. Кривица постоји ако је

учинилац био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је могао бити свестан да је његово дело забрањено. Дакле, структура кривице садржи три компоненте и то: 1) урачунљивост; 2) умишљај или нехат; 3) свест (или дужност и могућност свести) о противправности. У конкретном случају, тужилац је својом кривицом учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине, јер су му била позната права, обавезе и одговорности предвиђене уговором о раду са пратећим анексима и колективном уговору туженог, као запосленом код туженог на радном месту потрира – чувара имовине, што значи да је тужилац био свестан противправности предузете радње. Стога, правилан је закључак нижестепених судова да је тужилац описаним поступањем учинио повреду радне обавезе и радне дисциплине које су му стављене на терет и да је крив за учињене повреду предвиђене уговором о раду са пратећим анексима и КУ туженог.

Неосновано се ревизијом тужиоца оспорава постојање кривице за учињену повреду радне обавезе и радне дисциплине. Супротно томе, побијана одлука другостепеног суда заснована је на чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тако што је првостепени суд, на основу резултата доказног поступка, утврдио да је тужилац извршио радње које су му оспореним решењем стављене на терет и да је одговоран за извршење тих радњи, не прихватајући наводе тужиоца да је ...2015. године био у стругарској хали, а да ништа из ње узео, а да је ...2015. године предмет ваљкастог облика изнео и оставио у портирници ради поправке антене.

Немају утицаја на другачију одлуку ревизијског суда наводи ревизије којима се указује да су нижестепени судови пропустили да утврде постојање кривичног дела крађе у конкретном случају. Ово због тога што радно правна одговорност није везана за утврђење кривичне одговорности. Такође, за законитост решења о отказу уговора о раду довољно је да је запослени извршио и само једну радњу описану побијаним решењем која је према општим актима послодавца прописана као разлог за отказ, а што је у конкретном случају супротно ревизијским наводима и утврђено.

Наводима ревизије којима се указује на садржину снимка надзорне видео – камере, тужилац заправо оспорава утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није од утицаја за одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, како је прописано одредбом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Како је неоснован захтев за поништај отказа уговора о раду, то је правилно одбијен и захтев тужиоца за враћање на рад, с обзиром на акцесорни карактер тог захтева.

Из изнетих разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић